

تأثیر عملکرد زیست محیطی و اجتماعی واحدهای تجاری بر حق الزحمه حسابرسی

اکرم افسای

استادیار گروه حسابداری، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

a.afsay@ut.ac.ir

چکیده

این مطالعه به بررسی مفهومی تأثیر عملکرد زیست محیطی و اجتماعی واحدهای تجاری بر حق الزحمه حسابرسی می‌پردازد. حسابرسان بر اساس قضاوت خود از ریسک حسابرسی شرکت صاحبکار و ویژگی‌های مدیریتی آن برنامه حسابرسی را تنظیم می‌نمایند. زمانی که حسابرس، ریسک شرکت را بالا ارزیابی می‌نماید، تلاش و به دنبال آن حق الزحمه خود را افزایش می‌دهد. عملکرد زیست محیطی و اجتماعی شرکت‌ها از جمله عوامل موثر در ارزیابی ریسک حسابرسی است. نتایج نشان می‌دهد از منظر تقاضای حسابرسی، مدیران، حاضرند حق الزحمه بیشتری بپردازند تا گزارشات زیست محیطی و اجتماعیشان توسط حسابرس، رسیدگی و اعتباردهی شود. همچنین در صورتیکه حسابرس، عملکرد زیست محیطی و اجتماعی صاحبکار را مناسب و ذینفع‌گرا تشخیص دهد، ریسک حسابرسی را کمتر ارزیابی می‌نماید. از این رو تلاش حسابرس و صرف ریسک مورد مطالبه و به دنبال آن حق الزحمه حسابرسی نیز کاهش می‌یابد. از طرفی، اگر حسابرس عملکرد زیست محیطی و اجتماعی صاحبکار را ضعیف یا فرصت طلبانه ارزیابی نماید، ریسک حسابرسی را بیشتر برآورد می‌کند، از این رو حق الزحمه حسابرسی در این شرایط افزایش پیدا می‌کند. مطالعه حاضر با تحلیل مفهومی تأثیر عملکرد زیست محیطی و اجتماعی واحدهای تجاری بر حق الزحمه حسابرسی، می‌تواند برای ادبیات موجود دانش‌افزایی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: عملکرد زیست محیطی و اجتماعی، حق الزحمه حسابرسی، ریسک حسابرسی.

۱. مقدمه

هیئت تدوین استانداردهای پایداری جهانی، تأکید نموده است که پایداری شرکت‌ها تحت تأثیر عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی آن‌ها قرار دارد (بارک و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین عملکرد زیست محیطی و اجتماعی یک شرکت، به ویژه در بلندمدت، می‌تواند هم سطح با عملکرد اقتصادی، در تداوم فعالیت و بقای شرکت نقش آفرین باشد (وانگ و پان، ۲۰۱۸). عملکرد زیست محیطی شرکت اشاره به این موضوع دارد که فعالیت‌ها و عملیات شرکت، همگام و سازگار با محیط زیست باشد. به این معنی که اولاً فعالیت‌های شرکت نباید به محیط زیست آسیب برساند و ثانیاً شرکت می‌تواند برخی فعالیت‌های بشردوستانه را برای حفاظت از محیط زیست انجام دهد. موضوعات اصلی فعالیت‌های زیست محیطی شرکت، در رابطه با صرفه جویی در انرژی و پیشگیری از آلودگی محیط زیست است (سوریکوزی و همکاران، ۲۰۱۵). همچنین منظور از عملکرد اجتماعی شرکت، مسئولیت و تعهد شرکت در قبال کارکنان، مشتریان و سایر افراد جامعه می‌باشد. موضوعات اصلی مرتبط با عملکرد اجتماعی شرکت فراهم نمودن ایمنی، بهداشت، امنیت شغلی، آموزش و رفاه برای کارکنان و توجه به ایمنی و سلامت مشتریان و هم‌منظور ارائه خدمات نوع دوستانه به جامعه و رعایت حقوق اجتماعی است. بر اساس تئوری ذینفعان، شرکت نباید تنها به دنبال تامین نیازهای سرمایه‌گذاران باشد، بلکه باید به تامین نیازهای تمامی ذینفعان توجه داشته و تأثیر فعالیت‌های خود بر گروه‌های مختلف را مد نظر قرار دهد (بارک و همکاران، ۲۰۱۹).